

RESTITUTIO IN INTEGRUM

Sinka István (1897–1969)

Fábián Pista

*Fábián Pista betyár volt,
zaklatott nép vére. –
Ha rabolt is – urat rabolt
s nem szomjazott vérre.
Csak mi másnak dúsan esett,
abból egy kicsit lenyesett.*

*Néha Nagyszigeten pihent,
Bagi Pál rozsába –
Máskor ki tudja, merre ment
a Körözs hosszába.
De bárhova vitte lova,
golyó el nem érte soha.*

*Végre aztán két megyében
a nagy vicispánok
szóltak: útja mezejében
rézgombos zsandárok
ontsák el szép ifjú testit,
s veszítsék el bátor lelkit.*

*Bizony közeli halálát,
hívva, húson, boron,
vastag papok prédikálták
félrevert száz torony,
hogy nincs Pistának mit tenni,
akasztófára kell menni.*

*Szalontának csendbiztosa,
híres Mezidraczky
rá is tette papirosra,
s szíve nem szakadt ki,
hogy aki ellövi futtán,
pénzt kap érte fehér nyugtán.*

*Így a Bajóné tanyáján
húsz vad perzekútor
sötét éjnek éjszakáján
lepve halál-bútól
leskelődött nagy puskával,
szembe Fábián Pistával.*

*S golyók zúgtak a tanyába,
és a nyárfák előtt
vér hullt a föld harmatára,
ha Pista visszalőtt
üldözői sora közé,
nehogy rab legyen örökké.*

*Szilfa agyú vaspuskáját
golyóra töltötte,
s vívta utolsó tusáját,
s szállt az éj fölötte.
Úgy szállott, mint az utolsó,
mint egy lebegő koporsó.*

*Akkor szólott Meziraczký
puhítgató szóval:
– Pista, a puskádat add ki
porral és golyóval.
S a fekete börtön alján
lealszod a bűnöd szalmán.*

*Pista hitt az ígéretnek,
úri fogadásnak,
hogy rá, ha láncot is vetnek,
sírt ám mégse ásnak.
Széttörte puskája agyát
s hagyta vásra verni magát.*

*Mire virradt szép hajnalra,
szegényt körülvették,
s a kötelet másnap mégis
nyakára vetették.
De az akasztófadombon
hagyták, hogy még átkot mondjon.*

*Szólott tehát: ne légy halva,
Mezidraczky, halljad!
míg hét szekér búzaszalma
nem rothad alattad;
mosdód is csak vér lehessen
s törülköződ lángot vessen.*

*Beszélt Pista, de elnémult,
várta őt az árok,
s fölibe sok falevél hullt.
... Most meg hol az álmat
alussza, az a jeltelen
sír, mégis jó búzát terem.*

Irinyiek szobra (Bihardiószeg), fotografálta Tóth István AFIAP, ESFIAP